

Projectresultaat

Vitale ontmoetingsplaats in beweging (10540022310013)

Living Labs: Opzet en ontwikkeling van nieuwe lokale netwerken

OVER HET PROJECT

Het *Living Lab de Vitale ontmoetingsplaats in beweging* is een initiatief van Hogeschool Saxion, ROC Aventus en Sportservice Apeldoorn met als doel om jongeren in de Apeldoornse wijk de Matendreef meer te laten bewegen.

Aanvankelijk richtte het Living Lab zich op de doelgroep jongeren in de wijk de Matendreef in de leeftijd van 12 tot 18 jaar. Echter waren er in de wijk weinig tot geen jongeren te bereiken op de woensdagmiddag.

Uiteindelijk bleek het Living Lab goed in staat te zijn om basisschoolkinderen in de leeftijd van 10 tot 12 jaar te bereiken en in beweging te krijgen.

Verkenning- en voorbereidingsfase:

In deze fase zijn netwerkpartners benaderd met het doel om duurzame samenwerkingen

op te zetten en bestaande initiatieven te kunnen koppelen aan het Living Lab.

Het schooljaar werd gestart met tien studenten van de mbo-opleiding Sociaal Werker en Sport en Bewegen. Via de gemeente Apeldoorn vonden we een fysieke plek in het wijk, bij Buurt- en OntspanningsVereniging de Maten, en zijn we vanuit daar gestart met het Living Lab. Omdat het Living Lab een nieuwe en onbekende partij was in de wijk, verliepen de eerste contacten met de buurtbewoners en de basisscholen stroef.

Ontwikkel-, experimenteer- en evaluatiefase:

In deze fase ontwikkelde het Living Lab zich steeds meer tot een vertrouwd initiatief in de wijk. Wekelijks op woensdagmiddag werden beweegactiviteiten georganiseerd in de

gymzaal waar voornamelijk basisschoolkinderen gebruik van maakte.

Naast de beweegactiviteiten werden maandelijks meedenkmiddagen georganiseerd waar kinderen en ouders hun wensen, behoeften en belemmeringen konden aangeven ten behoeve van bewegingsactiviteiten in de wijk.

Naast de reguliere beweegactiviteiten in de gymzaal werden evenementen georganiseerd zoals bijvoorbeeld het luchtkussen-festival. Tijdens deze evenementen werden kinderen en ouders gevraagd naar mogelijke beweegactiviteiten die in de toekomst georganiseerd zouden kunnen worden. Veel van deze genoemde beweegactiviteiten zijn vertaald naar concrete beweegactiviteiten zoals trefbalvormen, meidenactiviteiten en verschillende balspelen. Deze activiteiten zijn in de daaropvolgende weken voorbereid door de studenten en de docent LO, uitgevoerd en na afloop geëvalueerd samen met deelnemers.

Borgingsfase:

Het Living Lab is vanaf schooljaar 24/25 een vast onderdeel geworden van het hybride onderwijs van ROC Aventus waarbij studenten les krijgen in levensechte situaties en die lessen direct toepassen in de praktijk. Studenten van Saxion kunnen aansluiten in het Living Lab om onderzoek uit te voeren.

De werkwijze van het Living Lab en de ontwikkelde en ervaren kennis worden gedeeld met andere hybride leerplekken en de nieuwe Living Labs van ROC Aventus die vanaf schooljaar 25/26 starten.

Belangrijkste resultaten:

In de projectperiode van 18 maanden hebben we een totaal van 764 deelnemers geteld tijdens de beweegactiviteiten. Dit komt neer op circa 57.300 beweegminuten. De verwachting is dat we de komende jaren minimaal 80.000 beweegminuten per schooljaar kunnen toevoegen. Circa de helft van deze beweegminuten wordt gemaakt

door kinderen die zonder het Living Lab niet zouden bewegen op de woensdagmiddag.

Om dit Living Lab succesvol te krijgen met een wijkgerichte aanpak, was het nodig om het vertrouwen van de doelgroep, de ouders en lokale organisaties te verdienen. Het inzetten van stevige en aantrekkelijke rolmodellen, zoals een docent LO en studenten Sociaal Werk, hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan dit proces. Wekelijks geplande activiteiten in een centraal gelegen gymzaal lijkt een basis voor structureel voldoende deelname aan activiteiten. Vooral de "uitdagende" activiteiten zoals Lasergames, Yukigassen en freerunning trekken veel deelnemers en ouders.

DEELNAME VAN DE DOELGROEP

Met het buurthuis als uitvalsbasis zijn de studenten, docent LO en de lab-regisseur de straat opgegaan om de doelgroep te ontmoeten. Hierbij werd aan kinderen en ouders gevraagd welke bewegingsactiviteiten georganiseerd zouden moeten worden. Wensen als volleybal en voetbal werden vaak nog diezelfde middag georganiseerd, maar trokken weinig kinderen.

Pas na drie maanden, vanaf het moment dat we de gymzaal mochten gebruiken, werden grotere en interessantere activiteiten aangeboden. Kinderen die anders buitenspeelden kwamen graag naar binnen voor gymlessen op maat. De maand januari bleek een geschikt moment om hiermee te starten.

Met de toenemende bezoekersaantallen werd het zinvol om meedenkmiddagen en evenementen te organiseren waarmee verdere wensen en behoeften opgehaald konden worden. Sinds de meedenkmiddagen worden bijna alle activiteiten georganiseerd vanuit de ideeën van de doelgroep zelf. Aanvankelijk waren dit ideeën van de jongens die al actief waren. Doordat deze activiteiten ook jongens en meiden trokken die minder actief zijn in de openbare ruimte, hebben we

ook de ideeën van deze kinderen kunnen toepassen in het beweegprogramma.

De ouders die de kinderen komen brengen en halen, bleven vaak hangen voor korte en informele gesprekken. Uit deze gesprekken is naar voren gekomen dat programmering op de woensdagmiddag in de gymzaal een basis is voor een veilige en laagdrempelige omgeving voor alle kinderen uit de buurt.

PROCES

Het basisteam bestaat uit de samenwerking van de docent/lab-regisseur van ROC Aventus, de docent LO van Sportservice Apeldoorn en de ROC-studenten die het wekelijkse programma aanbieden. Maandelijks gesprekken tussen de lab-regisseur van dit Living Lab en een lab-regisseur van Saxion, verbreedde het blikveld van de lab-regisseur en leverde over en weer nieuwe praktische ideeën op.

Ondanks het feit dat de jongerenwerkers van Don Bosco bij aanvang geen projectpartner waren, zijn ze wel een belangrijke rol in dit Living Lab gaan spelen. Waar Don Bosco het Living Lab eerst als concurrent zag, werd de samenwerking vruchtbaar nadat het Living Lab iets te bieden had in de vorm van een gymzaal en een activiteitenprogramma.

De plaatselijke supermarkt bleek een waardevolle samenwerkingspartner. Nog steeds sponsoren zij fruit, koekjes en drinken tijdens evenementen. Daarnaast heeft de supermarkt goed contact met de omliggende basisscholen en inwoners van de wijk. Hierdoor weten ze goed wat er speelt in de wijk.

De gewenste samenwerking met het voortgezet onderwijs begon positief, maar is na een langdurig en stroperig proces niet gestart. De basisscholen in de buurt zetten zich in voor de wijk waarin zij zich bevinden. Onze ervaring met het voortgezet onderwijs was dat de school voornamelijk gericht is op een samenwerking binnen de muren van de school. Wellicht begrijpelijk aangezien de leerlingen in het voortgezet onderwijs vaak

niet uit de directe omgeving van de school komen. Dit is voor het Living Lab een reden geweest om de focus te verleggen naar basisschoolkinderen.

3 TIPS VOOR ANDERE GEMEENTEN EN LIVING LABS

1. Living Labs hebben tijd nodig om te groeien en het vertrouwen te winnen van de doelgroep voordat ze impact kunnen maken. Investeer in een traject van minimaal drie jaar om de basis van het Living Lab te verankeren in de wijk.
2. De momenten dat een Living Lab actief is blijkt bepalend voor het bereiken van de doelgroep. De woensdagmiddag is daarom geschikt voor een wijkgerichte aanpak om basisschoolkinderen in beweging te krijgen. Om de 12 tot 18-jarigen te bereiken zal er mogelijk meer bewegingsaanbod op de avonden gecreëerd moeten worden.
3. Ontwikkel een duidelijk beeld van het Living Lab dat goed herkenbaar is voor de doelgroep en de ouders. Dit omvat enerzijds een duidelijke en werkbare organisatie van het Living Lab als basis voor studenten en andere partners. Anderzijds kan het beeld versterkt worden door gebruik te maken van professionele rolmodellen tijdens de activiteiten en een heldere en aantrekkelijke programmering.

TOEKOMST

De behaalde resultaten van het Living Lab zijn gedeeld via verschillende nieuwsberichten op, onder andere, het interne nieuwsportaal van ROC Aventus, LinkedIn en verschillende Social Media-kanalen die beheerd worden door de studenten van het Living Lab. Daarnaast zijn resultaten gedeeld in het stakeholdersoverleg met een grote delegatie van de gemeente Apeldoorn en verschillende welzijnsorganisaties in Apeldoorn. In dit overleg is tevens vooruit gekeken naar het experiment *Girlpower*, dat voortvloeit uit dit Living Lab.

Tegen het einde van de projectperiode is, ten behoeve van kennisdeling, een eindfilm gemaakt waarbij verschillende resultaten worden getoond.

Vanaf schooljaar 25/26 is bij ROC Aventus een projectleider Living Labs aangesteld die meerdere Living Labs gaat aansturen vanuit het Practoraat Zelfregie bij positieve gezondheid. Deze Living Labs zullen meer gericht zijn op het aanleren van vaardigheden die door studenten niet of nauwelijks in de schoolbanken aangeleerd kunnen worden. De opbrengsten hiervan worden vervolgens met het interne en externe netwerk van het practoraat gedeeld. Alle Aventus Living Labs worden zodanig vormgegeven dat zij onderdeel worden van de curricula binnen de opleidingen binnen de sector Zorg, Welzijn en Sport van ROC Aventus.

Het Living Lab blijft een samenwerking tussen hogeschool Saxion, ROC Aventus, Sportservice Apeldoorn en de gemeente Apeldoorn, gericht op sport en beweging voor de jeugd. Deze samenwerking wordt mede mogelijk gemaakt door de vervolgsubsidie voor het *Girlpower*-experiment. Het Living Lab maakt deel uit van het eigen netwerk van zes Living Labs van het lectoraat Smart Health van hogeschool Saxion. Door de samenwerking tussen de Living Labs te versterken, kunnen we profiteren van verschillende voordelen, zoals het uitwisselen van best practices en succesvolle methodieken. Bovendien zorgt deze samenwerking voor een verhoogde zichtbaarheid, waardoor de impact van de Living Labs in de regio beter zichtbaar wordt.

WWW.ZONMW.NL

MET KENNIS WERKEN AAN EEN GOEDE GEZONDHEID VOOR IEDEREEN

Ontdek nog meer resultaten op

 <https://www.zonmw.nl/LivingLabSB>

Dit is één van de projecten uit het Netwerk Living Labs Sport en Bewegen. Het Netwerk en de projecten zijn gefinancierd door Sportinnovator en ZonMw. Met de subsidie hebben de living labs lokale netwerken opgezet en experimenten uitgevoerd.

ZonMw
Laan van Nieuw Oost-Indië 334
2593 CE Den Haag
Telefoon 070 349 51 11
info@zonmw.nl

